

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการตามลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ

1.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน ได้แก่

นายกัลฉัตรรงค์ ภักดิ์อำไพ มีความรู้ความชำนาญในด้านวรรณกรรมท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลก

1.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ชีระกูธร อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความรู้ในด้านการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

1.2.2 ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัย นเรศวร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความรู้ในด้านสถิติและการวิจัย

1.2.3 นางศุภลรัตน์ มิ่งสมร ศึกษานิเทศก์ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

1.2.4 นางมาลี นวลน้อม ครู โรงเรียนศรีวิทยา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 1 มีความรู้ในด้านภาษาไทยและการจัดทำสื่อ นวัตกรรม มี ประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 30 ปี

1.2.5 นางจินดา เกษวงค์รอด ครู โรงเรียนบ้านตากประถมวิทยา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 1 มีความรู้ในด้านภาษาไทยและการจัดทำ สื่อ นวัตกรรม มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 30 ปี

1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนจ่าการบุญ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 รวมทั้งหมด จำนวน 42 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งกำหนดให้แต่ละ ห้องเรียนเป็นกลุ่มแล้วทำการสุ่มกลุ่ม (ห้องเรียน) ขึ้นมาเพื่อกำหนดให้เป็นตัวอย่างไม่เกิน 2 ห้อง จาก 7 ห้องเรียน โดยการจับฉลาก จากนั้นเลือก มา 1 ห้องเรียน จำแนกนักเรียน ในห้องออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

สุ่มตัวอย่างนักเรียนจาก 3 กลุ่ม ด้วยการจับฉลาก โดยกำหนดอัตรา 1 : 1 : 1 ได้กลุ่ม ตัวอย่างชั้นทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) จำนวน 3 คน

สุ่มตัวอย่างนักเรียนจาก 3 กลุ่ม ด้วยการจับฉลาก โดยกำหนดอัตรา 3 : 3 : 3 ได้กลุ่ม ตัวอย่างชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) จำนวน 9 คน

และที่เหลืออีก 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างชั้นทดลองภาคสนาม (Large Group Testing) จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น

2.1 เครื่องมือที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อหาประสิทธิภาพ ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาว พิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องพระพุทธชินราช, 2) เรื่องพระราชวังจันทน์, 3) เรื่องรถรางชมเมืองพิษณุโลก และ 4) เรื่องชุมชนเรือนแพ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.2.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารและแนวทางการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.1.2 ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และผังมโนทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1) วิเคราะห์ปัญหาการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนจาก เดิมที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542) จึงควรสร้างสื่อ การเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงวิธีสอนของครู

2) พิจารณาสาระสำคัญจากสิ่งที่เป็นจุดเด่นและสัญลักษณ์ของจังหวัดพิษณุโลก เพื่อกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3) วิเคราะห์ผู้เรียน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผู้เรียนแล้วทราบว่าเป็นผู้เรียนที่มีทักษะ ในการใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากผ่านการเรียนคอมพิวเตอร์มาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึง สามารถที่จะเรียนรู้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในส่วนที่จัดสร้างขึ้น เพื่อเป็นการเสริมบทเรียนที่เรียนตามปกติ

3.1.3 กำหนดกรอบการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวางแผนแนวทางการพัฒนา โดยการวางโครงเรื่อง ซึ่ง ประกอบด้วย ฉาก วิถีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญเป็นส่วนสำคัญให้การดำเนิน เรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้เกณฑ์ การพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบจากสิ่งที่มีความสำคัญ และกล่าวถึงบ่อยครั้งในประวัติศาสตร์

มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวพิชฌุโลกซึ่งยังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1.4 กำหนดโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 เรื่อง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย มี 5 สาระ ดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อารมณ์ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

นอกจากจะกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แล้ว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียน 5 สาระ ซึ่งขอเสนอเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน

1. การอ่านคำใหม่และคำยากที่มีอักษรนำ อักษรควบ ตัวการ์นต์และการผันวรรณยุกต์
2. การอ่านอักษรย่อ เครื่องหมายวรรคตอน
3. การอ่านและเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ การอ่านคล่องและการอ่านเร็ว
4. การอ่านสำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา และการเปรียบเทียบโดยเข้าใจความหมาย
5. การใช้บริบทช่วยความเข้าใจถ้อยคำ สำนวน และเนื้อเรื่องที่อ่าน
6. การอ่านหนังสือจากมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

7. การอ่านในใจ การจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญ ใช้คำถามใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด
8. การอ่านตีความ วิเคราะห์ความ สรุปความ จากเรื่องที่อ่าน
9. การใช้ความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้คิดแก้ปัญหา ตัดสินใจคาดการณ์และพัฒนาตน
10. การอ่านและตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม
11. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองได้คล่อง และถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และการอ่านทำนองเสนาะ
12. การท่องจำ การอธิบายความหมายและคุณค่าของบทอาขยาน บทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ไพเราะ มีความงดงามทางภาษา มีคุณค่าทางความคิดทางภาษา และการนำไปใช้อ้างอิง
13. การเลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตรงตามจุดประสงค์
14. สุขลักษณะในการอ่านหนังสือ มารยาทการอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการแนะนำหนังสือ
 - อนึ่ง ในการวิเคราะห์หลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 เรื่อง รายละเอียด ดังตาราง 1 และตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 / สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / แผนการจัดการเรียนรู้ / การพัฒนาความสามารถในการอ่านที่สัมพันธ์กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	แผนการจัดการ การเรียนรู้	การพัฒนาความสามารถ ในการอ่าน
<p>1. สามารถอ่านได้คล่องแคล่ว รวดเร็วยิ่งขึ้น เข้าใจความหมายของ คำสำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้ บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำ สำนวนและ เนื้อเรื่อง และใช้แหล่ง ความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน</p> <p>2. สามารถแยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความจากเรื่องที่อ่านและใช้ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพ ความคิด ทั้งสื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ</p>	<p>สาระที่ 1 การอ่าน</p> <p>1. การอ่านและเข้าใจความหมาย ของคำ ประโยค และข้อความ การอ่านคล่องและอ่านเร็ว</p> <p>2. การอ่านสำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา และ การเปรียบเทียบ โดยเข้าใจ ความหมาย</p> <p>3. การอ่านในใจ การจับใจความของ เรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญใช้คำถาม</p> <p>4. การอ่านตีความ วิเคราะห์ความ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน</p>	<p>1. อ่านในใจ อ่านออกเสียง ถูกต้องคล่องแคล่วทั้งบทร้อย แก้ว และบทร้อยกรอง แล้ว สามารถจับใจความได้</p> <p>2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และอ่านได้เร็ว เข้าใจ ความหมายของถ้อยคำ สำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน</p>	<p>- แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 1, 4, 7 และ 10</p> <p>- แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 2, 3, 5, และ 6</p> <p>- แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่ 8, 9, 11 และ 12</p>	<p>- อ่านในใจ จับใจความ</p> <p>- แยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น</p> <p>- วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความ</p>

ตาราง 1 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 / สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / แผนการจัดการเรียนรู้ / การพัฒนา
 ความสามารถในการอ่านที่สัมพันธ์กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	แผนการจัด การเรียนรู้	การพัฒนาความสามารถ ในการอ่าน
<p>คาดการณ์และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้ และค้นคว้าเพิ่มเติม</p> <p>3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้คล่องแคล่วรวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามจุดประสงค์ อย่างกว้างขวาง มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p>	<p>5. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองได้คล่องและถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และการอ่านทำนองเสนาะ</p> <p>6. การอธิบายความหมายและคุณค่าของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ไพเราะ</p>			

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
1	1. อ่านในใจ อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว ทั้งบทร้อยแก้วและบท ร้อยกรองแล้วสามารถจับใจความ ได้	1. อ่านคำศัพท์ คำยากแล้ว สามารถบอกความหมายได้ 2. อ่านในใจบทเรียนแล้วสามารถ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ 3. อ่านในใจบทเรียนแล้วลำดับ เหตุการณ์ของเรื่องได้ 4. อ่านในใจบทเรียนแล้ว สรุปใจความของเรื่องได้	1. การอ่านคำศัพท์ คำยาก และหาความหมาย 2. การอ่านในใจ เรื่องพระพุทธรชินราช	1. การอ่านคำศัพท์ คำยาก และหาความหมาย 2. การอ่านในใจ เรื่องพระพุทธรชินราช 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
2	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุป ความจากเรื่องที่อ่าน	1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้ 2. สรุปสาระสำคัญหรือข้อคิดจาก เรื่องที่อ่านได้	การแยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นในเรื่อง พระพุทธรชินราช	1. นำเสนอข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นในเรื่อง พระพุทธรชินราช 2. สรุปวิธีการแยก ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
3	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน	1. อ่านเรื่องแล้ววิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความของเรื่องได้ 2. อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามและ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ 3. อ่านเรื่องแล้วสรุปใจความของ เรื่องได้ 4. มีความสนใจและตั้งใจ ในการปฏิบัติกิจกรรม	1. อ่านออกเสียง เรื่อง พระพุทธชินราช 2. การอ่าน วิเคราะห์ความ ตีความและสรุปความ	1. ฟังการอ่านพร้อมยกทรง แล้วตอบคำถาม 2. สรุปใจความสำคัญ เรื่อง พระพุทธชินราช 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
4	1. อ่านในใจ อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว ทั้งพร้อมยกทรงและ พร้อมยกทรงแล้วสามารถ จับใจความได้	1. อ่านคำศัพท์ คำยากและ หาความหมายได้ 2. อ่านในใจแล้วจับใจความของ เรื่องและตอบคำถามได้ 3. อ่านในใจแล้วลำดับเหตุการณ์ ของเรื่องได้	1. การอ่านคำศัพท์ คำยาก และหาความหมาย 2. อ่านในใจ เรื่องพระราชวังจันทน์	1. อ่านคำศัพท์ คำยาก 2. อ่านในใจ เรื่อง พระราชวังจันทน์ 3. ลำดับเหตุการณ์ของ เรื่องและสรุป 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
		4. อ่านในใจบทเรียนแล้วสรุป ใจความของเรื่องได้			
5	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน	1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้ 2. สรุปสาระสำคัญหรือข้อคิด จากเรื่องที่อ่านได้	แยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก เรื่องพระราชวังจันทน์	1. นำเสนอ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น 2. สรุปวิธีการแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
6	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน	1. อ่านวิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความจากเรื่องได้ 2. อ่านแล้วตอบคำถามและลำดับ เหตุการณ์ของเรื่องได้ 3. อ่านเรื่องแล้วสรุปใจความแสดง ความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้	1. อ่านออกเสียง เรื่องพระราชวังจันทน์ 2. การอ่านวิเคราะห์ความ ตีความและสรุปความ	1. อ่านออกเสียง 2. สรุปใจความ เรื่องพระราชวังจันทน์ 3. วาดภาพพระราชวังจันทน์ 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
		4. มีความสนใจและตั้งใจ ในการปฏิบัติกิจกรรม			
7	1. อ่านในใจ อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่ว ทั้งบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองแล้วสามารถ จับใจความได้	1. อ่านคำศัพท์ ค่ายากแล้ว สามารถบอกความหมายได้ 2. อ่านในใจบทเรียนแล้วสามารถ ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ 3. อ่านในใจบทเรียนแล้วลำดับ เหตุการณ์สรุปใจความของเรื่องได้ 4. สามารถแสดงความคิดเห็น เรื่องที่ได้	1. การอ่านคำศัพท์ ค่ายากและหาความหมาย 2. การอ่านในใจ เรื่อง รจรวงชมเมืองพิษณุโลก	1. แบ่งกลุ่มอ่านคำศัพท์ ค่ายาก และหาความหมาย 2. อ่านในใจ 3. สรุปและบันทึกชื่อ สถานที่ที่เกี่ยวข้อง 4. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
8	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น	1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ได้ 2. สรุปสาระสำคัญหรือข้อคิดจาก เรื่องที่ได้	การแยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น เรื่องรจรวงชม เมืองพิษณุโลก	1. อ่านบททวน 2. แยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
	วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความจากเรื่องที่อ่าน				
9	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่องแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความจากเรื่องที่อ่าน	1. วิเคราะห์ความ ตีความและสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้ 3. มีความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม	1. อ่านออกเสียง เรื่อง ทรราชชมเมืองพิษณุโลก 2. การอ่านวิเคราะห์ความ ตีความและสรุปความ	1. อ่านออกเสียง เรื่อง ทรราชชมเมืองพิษณุโลก 2. วิเคราะห์ ประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน 3. สรุปความเรื่อง ทรราชชมเมืองพิษณุโลก 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
10	1. อ่านในใจ อ่านออกเสียงถูกต้องคล่องแคล่ว ทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองแล้วสามารถจับใจความได้	1. อ่านคำศัพท์ คำยากและหาความหมายได้ 2. อ่านในใจบทเรียนแล้วสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ 3. อ่านในใจบทเรียนแล้วลำดับ	1. การอ่านคำศัพท์ คำยากและหาความหมาย 2. การอ่านในใจ เรื่อง ชุมชนเรือนแพ	1. อ่านคำศัพท์ คำยาก และหาความหมาย 2. อ่านในใจเรื่อง ชุมชนเรือนแพ 3. ลำดับเหตุการณ์สำคัญ	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
		เหตุการณ์ของเรื่องได้ 4. อ่านในใจบทเรียนแล้วสรุป ใจความของเรื่องได้		และสรุปใจความสำคัญ ของเรื่อง 4. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	
11	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน	1. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้ 2. สรุปสาระสำคัญหรือข้อคิดจาก เรื่องที่อ่านได้	การแยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น เรื่องชุมชน เรือนแพ	1. แบ่งกลุ่มแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น เรื่องชุมชน เรือนแพ 2. นำเสนอผลงาน 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1
12	2. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของ ถ้อยคำสำนวน โวหาร และเนื้อเรื่อง แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และ	1. อ่านเรื่องแล้ววิเคราะห์ความ ตีความและสรุปความของเรื่องได้ 2. อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามและ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้	1. อ่านออกเสียง เรื่องชุมชนเรือนแพ 2. การอ่านวิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความ	1. อ่านออกเสียง 2. วาดภาพเรือนแพ 3. สรุปใจความของเรื่อง 3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม	1

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาเรียนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ แผนที่	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
	สรุปความจากเรื่องที่อ่าน	3. อ่านเรื่องแล้วสรุปใจความแสดง ความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้ 4. มีความสนใจและตั้งใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมอ่านในใจ แล้วอภิปราย			

3.1.5 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ความสนใจ ความต้องการในการอ่านตามหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.1.6 วิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยได้กำหนดรายละเอียดองค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หน้าปก, 2) คำนำ, 3) คำชี้แจง, 4) สารบัญ 5) สารของหนังสือแต่ละหน้า (Pages Contents) ซึ่งประกอบด้วย หน้าหนังสือ (Page Number) ข้อความ (Texts) ภาพประกอบ (Graphics) เสียง (Sounds) ภาพเคลื่อนไหว (Video Clips) จุดเชื่อมโยง (Links), 6) แบบฝึกหัดท้ายเล่ม, 7) บรรณานุกรม และ 8) ปกหลัง

3.1.7 ดำเนินการสร้างและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1) ขั้นตอนการออกแบบ ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์โครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาดำเนินการออกแบบโดยเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านกราฟิกที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในปัจจุบันมีโปรแกรมสำหรับนำเสนอหลายรูปแบบนำมาประยุกต์เข้าด้วยกัน นำมาใช้ในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ เมื่อได้ทำการศึกษาวิธีการใช้และคุณสมบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- ส่วนรูปแบบต่างๆ เป็นต้นแบบที่จะนำมาสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และแบบฝึกหัดท้ายเล่ม ใช้โปรแกรม Desktop Author ซึ่งเป็น โปรแกรมที่ใช้สำหรับสร้างสื่อดิจิทัลหรือที่เรียกทั่วๆ ไปว่า “ E – Book ” เอกสารที่ได้จากการสร้างด้วยโปรแกรม Desktop Author นี้จะมีลักษณะรูปร่างเหมือนหนังสือทั่วไป คือ มีปกหน้า สารบัญ ข้อความ รูปภาพ และนอกจากนี้ยังสามารถที่จะแทรกภาพเคลื่อนไหวไฟล์ภาพยนตร์ ไฟล์ flash และเสียงบรรยายลงไปหนังสือได้

- ส่วนข้อความ (Texts) ภาพประกอบ (Graphics) ใช้โปรแกรม Adobe Photoshop 7 ในการตกแต่งตัวอักษรและภาพนิ่งให้สวยงามเพื่อนำไปใช้ในส่วนเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

- ส่วนปุ่มต่างๆ (Buttons) ใช้โปรแกรม Power Point

- ส่วนภาพเคลื่อนไหว (Video Clips) ใช้โปรแกรม Movie Maker

- ส่วนเสียง (Sounds) ใช้โปรแกรม Wave Pad

2) กำหนดเนื้อหา โดยจัดทำเป็นเล่ม มีจำนวนทั้งหมด 4 เล่ม ภายในแต่ละเล่ม ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็น 4 เรื่อง และได้จัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาในการนำเสนอแต่ละเรื่องซึ่งประกอบด้วย

- เนื้อหาเป็นบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง มีภาพเขียนและวิดีโอประกอบ
- คำอธิบายศัพท์

- แบบฝึกหัดท้ายเล่ม เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติในระหว่างที่เรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละเรื่องซึ่งมีรายละเอียดของการสร้าง คือ ศึกษาตำราและเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา เทคนิคการเขียนแบบฝึกหัด หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในแต่ละเรื่อง แล้วสร้างแบบฝึกหัดท้ายเล่มให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและครอบคลุมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน วัดตามกระบวนการของความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยสร้างให้ครอบคลุมลักษณะการเรียนรู้ของความสามารถจับใจความ ได้แก่ การอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความได้ มีลักษณะเป็นแบบจับคู่ ถูกผิด ตอบคำถาม เรื่องละ 3 แบบฝึกหัด โดยแบบฝึกหัดที่ 1 วัดการอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญ คะแนนเต็ม 10 คะแนน แบบฝึกหัดที่ 2 วัดการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น คะแนนเต็ม 10 คะแนน และแบบฝึกหัดที่ 3 วัดการวิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ คะแนนเต็ม 10 คะแนน รวมเรื่องละ 30 คะแนน

3) นำส่วนต่างๆ ที่กล่าวมารวมกันจะได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรูปแบบของการนำเสนอที่ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง เสียง และวิดีโอ ซึ่งนักเรียนสามารถเปิดอ่านได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์และยังสามารถคลิกเพื่อทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม พร้อมทั้งตรวจคำตอบและสิ่งพิมพ์ได้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แต่ละเล่มมีจำนวนหน้าตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของนักเรียน ดังนี้

- เรื่องพระพุทธรชินราช	จำนวน 36 หน้า
- เรื่องพระราชวังจันทน์	จำนวน 40 หน้า
- เรื่องรถรางชมเมืองพิษณุโลก	จำนวน 44 หน้า
- เรื่องชุมชนเรือนแพ	จำนวน 36 หน้า

3.1.8 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.2 คู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การสร้างคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ศึกษาการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากคู่มือครู แนวการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.3 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลัก มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สาระการเรียนรู้
- 5) กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป)
- 6) สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- 7) การวัดผลและประเมินผล

3.2.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาไทย ด้านการสอนอ่านจับใจความ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้านความเข้าใจในการอ่าน ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2546 ข. หน้า 188) ได้กำหนดไว้ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คือ อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความได้ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งด้าน หลักการและจิตวิทยาในการอ่าน หลักการสอน เทคนิคในการจัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ได้ตรวจสอบเรื่องราวในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลกโดย ส่วนรวมว่าเป็นเรื่องยากหรือง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนเองประเมินได้เพียงใด ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการด้านการคิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น โดยใช้วิธีการสอนตามลำดับขั้นตอนของการสอนอ่านจับใจความในขั้นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามารถด้านการอ่านจับใจความดังกล่าวข้างต้น ดังต่อไปนี้

1) อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนอ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหนบ้าง ตรงที่เป็นบทประพันธ์หรือยกทรง แนะนำให้นักเรียนลองอ่านสัก 2 – 3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่า น่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบคร่าวๆ เป็นการอ่านโดยใช้การกวาดสายตารวดเร็ว เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ ปมเรื่อง จุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านติดใจ หรือถูกคิดให้นักเรียนตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้นๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้ แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1

2) แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องให้ตลอดทั้งเรื่อง คุ้ให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายของข้อเท็จจริงเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำลังเกิดขึ้นหรือผ่านมาแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องจริงที่มีหลักฐานยืนยัน ส่วนข้อคิดเห็นเป็นข้อความที่แสดงความเชื่อถือ แนวคิดหรือความรู้สึกส่วนตัวของผู้เขียนหรือผู้พูดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะบุคคล วัตถุ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมซึ่งผู้อื่นอาจเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ ให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน แล้วทำแบบฝึกหัดที่ 2

3) วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความได้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนอ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง ให้นักเรียนตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้นๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้ คุ้ตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่อง เน้นให้นักเรียนตอบปัญหาให้ตรงประเด็น ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ เรียบเรียงประโยคบอกใจความตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้ได้ความต่อเนื่อง อาจสลับตอนก็ได้ ให้นักเรียนอ่านบทพจนานุกรมโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้การฟังตรวจสอบใจความสำคัญ(เรื่องย่อ) นั้นโดยกลุ่ม หากเป็นงานรายบุคคลให้ใช้การอ่านในใจตรวจสอบเอง สรุปความจากเรื่องที่อ่าน บอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 3

3.2.5 นำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะในเรื่องของคำชี้แจงและเนื้อหาแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนั้น

3.2.6 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และองค์ประกอบทั้งหมดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่กล่าวไว้ในขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ใช้เกณฑ์พิจารณาระดับความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ≥ 3.50 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ≤ 1.00 จึงจะถือว่ามีความเหมาะสม สำหรับประเด็น การประเมินแบ่งเป็น

- 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินความเหมาะสมในด้านเนื้อหา ด้านภาษา แบบฝึกหัดท้ายเล่ม ด้านกราฟิกและการออกแบบ ด้านปฏิสัมพันธ์
- 2) คู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินความเหมาะสมในด้านคำชี้แจงและแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

3.2.7 ปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และองค์ประกอบทั้งหมดในส่วนที่บกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหาควรปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนกัน ให้ตัดออก ด้านภาษาควรปรับปรุงในเรื่อง คำผิด พิมพ์ผิด การเว้นวรรคตอน แบบฝึกหัดท้ายเล่ม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับการสอนอ่านจับใจความ

2) คู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ควรเขียนเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน

3.2.8 จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างสมบูรณ์เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนต่อไป

3.3 การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.3.3 ร่างแบบสอบถามตามประเด็นที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, คู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert ที่มีข้อเสนอแนะแบบคำถามปลายเปิด (Open – ended) ซึ่งได้กำหนดหมายเลขแทนระดับคะแนนของความคิดเห็น ดังนี้

- 5 คะแนน มีค่าเท่ากับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 คะแนน มีค่าเท่ากับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมมาก
- 3 คะแนน มีค่าเท่ากับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 คะแนน มีค่าเท่ากับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมน้อย
- 1 คะแนน มีค่าเท่ากับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบภาษาและเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.5 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.75 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) = 0.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. วิธีดำเนินการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

คณะผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลกไปใช้ควบคู่กับคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นตอนทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนจ่าการบุญ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้นักเรียน จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา เนื้อหา และการใช้เวลาในการศึกษา แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

4.2 ขั้นตอนทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนจ่าการบุญ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้นักเรียนที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ อธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ก่อนการทดลอง และขณะทำการทดลองคณะผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างใกล้ชิด บันทึกข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ประเมินหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เก็บคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มและเก็บคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ นำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาประสิทธิภาพ พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพซึ่งยังไม่เป็นประสิทธิภาพ 80/80 คณะผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงโดยขยายภาพวาดในหนังสือให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และปรับปรุงข้อความของแบบฝึกหัดท้ายเล่มให้สื่อความหมายได้ชัดเจน แล้วนำไปหาประสิทธิภาพอีกครั้ง

4.3 ชั้นทดลองภาคสนาม (Large Group Testing) นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งห้องเรียนโรงเรียนจ่าการบุญ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน โดยอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนการทดลอง ประเมินหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เก็บคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม และเก็บคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ นำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่าหนังสือมีประสิทธิภาพ 81.47/81.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงนำไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

5. การสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก โดยดำเนินการตามกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยสร้างให้ครอบคลุมลักษณะการเรียนรู้ของความสามารถจับใจความ ได้แก่ การอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความได้ เพื่อให้ได้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาความคิดรวบยอด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ ผังมโนทัศน์ และสาระสำคัญของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5.3 สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมทั้งหมด 80 ข้อ ดังรายละเอียดในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ลักษณะการเรียนรู้			จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อสอบที่ตัดไว้
	จับใจความ	แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความ		
1. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวนโวหาร และเนื้อเรื่อง <u>แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความ</u> จากเรื่องที่อ่าน	-	24	-	24	12
1. อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวนโวหาร และเนื้อเรื่อง <u>แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ และสรุปความ</u> จากเรื่องที่อ่าน	-	-	32	32	16
2. <u>อ่านในใจ</u> อ่านออกเสียงถูกต้องคล่องแคล่ว ทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองแล้วสามารถ <u>จับใจความ</u> ได้	24	-	-	24	12
รวม				80	40

5.4 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่บกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการพิจารณาดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้นจริง

0 ถ้าไม่แน่ใจหรือตัดสินใจไม่ได้ว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้นจริง

-1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบไม่ได้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้นจริง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5.6 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วทำการคัดเลือกแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความข้อที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 70 ข้อ และข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์ได้ตัดทิ้ง ได้แก่ ข้อ 2, ข้อ 47 = 0.00 ข้อ 14, ข้อ 23, ข้อ 35 = 0.20 ข้อ 24, ข้อ 48, ข้อ 56, ข้อ 75, ข้อ 80 = 0.40 รวมทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ

5.7 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 70 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนจ่าการบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน โดยให้ความรู้เรื่องท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลกกับนักเรียนก่อน เพราะนักเรียนกลุ่มนี้ยังไม่เคยผ่านการเรียนเรื่องนี้มาก่อน

5.8 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มาตรวจความสมบูรณ์ และนำฉบับที่สมบูรณ์มารวมคะแนนของนักเรียนแต่ละคน แล้วทำการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พัฒนาโดย ปกรณ์ ประจันบาน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

1) หาค่าความยาก ได้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่มีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.70

2) หาค่าอำนาจจำแนก ได้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.83

3) คัดเลือกแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่มีค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระไว้ จำนวน 40 ข้อ

5.9 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่คัดเลือกไว้ จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดิม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนจ่าการบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5.10 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มาหาค่าความเที่ยงได้ค่าความเที่ยง (Reliability) = 0.95

5.11 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ในแต่ละด้านแล้วแปลผลของค่าเฉลี่ยให้เป็นระดับความเหมาะสม เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีระดับความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีระดับความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

6.2 การหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสูตร E_1/E_2 ดำเนินการดังต่อไปนี้

6.2.1 หาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดท้ายเล่มขณะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

6.2.2 หาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เมื่อสิ้นสุดการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2. การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment) คณะผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249) รูปแบบการวิจัย มีลักษณะดังนี้

ตาราง 4 แสดงแบบแผนการวิจัยโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่าง	การสอบก่อน	การจัดกระทำ	การสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

E หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

X หมายถึง การเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

T₁ หมายถึง การสอบก่อนได้รับการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

T₂ หมายถึง การสอบหลังจากได้รับการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ในการดำเนินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก มีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่นักเรียนกลุ่ม

ตัวอย่าง

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ชนิด
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน

3. ดำเนินการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามคู่มือครู
สำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก โดยมีแผนการ
จัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ดังนี้

2.1	เรื่องพระพุทธชินราช	เวลา 3 ชั่วโมง
2.2	เรื่องพระราชวังจันทน์	เวลา 3 ชั่วโมง
2.3	เรื่องรกรางชมเมืองพิษณุโลก	เวลา 3 ชั่วโมง
2.4	เรื่องชุมชนเรือนแพ	เวลา 3 ชั่วโมง

ตาราง 5 แสดงระยะเวลาดำเนินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน
จับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เรื่อง	เวลา
1	2 กุมภาพันธ์ 2552	พระพุทธชินราช	08.40 – 09.35 น.
2	3 กุมภาพันธ์ 2552	พระพุทธชินราช	09.55 – 10.50 น.
3	4 กุมภาพันธ์ 2552	พระพุทธชินราช	10.50 – 11.45 น.
4	5 กุมภาพันธ์ 2552	พระราชวังจันทน์	12.45 – 13.40 น.
5	6 กุมภาพันธ์ 2552	พระราชวังจันทน์	09.55 – 10.50 น.
6	10 กุมภาพันธ์ 2552	พระราชวังจันทน์	08.40 – 09.35 น.
7	11 กุมภาพันธ์ 2552	รถรางชมเมืองพิษณุโลก	09.55 – 10.50 น.
8	13 กุมภาพันธ์ 2552	รถรางชมเมืองพิษณุโลก	10.50 – 11.45 น.
9	16 กุมภาพันธ์ 2552	รถรางชมเมืองพิษณุโลก	12.45 – 13.40 น.
10	17 กุมภาพันธ์ 2552	ชุมชนเรือนแพ	08.40 – 09.35 น.
11	18 กุมภาพันธ์ 2552	ชุมชนเรือนแพ	09.55 – 10.50 น.
12	19 กุมภาพันธ์ 2552	ชุมชนเรือนแพ	10.50 – 11.45 น.

4. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก จบทุกเรื่องแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ (ฉบับเดียวกับกับการทดสอบก่อนเรียน)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำกระดาษคำตอบจากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มาตรวจให้คะแนน โดยให้ข้อถูกได้ 1 คะแนน ข้อผิด ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

3.2 นำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ ค่า t – test แบบ Dependent

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก เป็นการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในด้านกราฟิกและการออกแบบ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.1 โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 50 คน ที่เรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก ซึ่งสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในด้านกราฟิกและการออกแบบ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดำเนินการดังนี้

4.1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

4.1.2 วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ

4.1.3 กำหนดรูปแบบของคำถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล

4.1.4 ร่างคำถามตามกรอบของการประเมินให้ครอบคลุมหัวข้อที่ต้องการประเมิน เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาว

พิษณุโลก ในด้านกราฟิกและการออกแบบ จำนวน 3 ข้อ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ

4.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะประเมินและการใช้ภาษาของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.2.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามของแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกับการเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้อต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 พบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2.2 นำแบบสอบถามมาแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งได้กำหนดหมายเลขแทนระดับค่าของความพึงพอใจ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และเก็บคืนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุด ท้องถิ่นเราชาวพิษณุโลก มาตรวจความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ได้จากการวิเคราะห์มาแปลผล โดยกำหนดค่าในการแปลความหมายตามเกณฑ์ คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ ได้แก่

7.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

7.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.3 ค่า t – test dependent

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป “โปรแกรมตรวจข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน” ซึ่งพัฒนาโดย ดร.ปภกรณ์ ประจันบาน (R E N U 3 # 1) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก